

מָשָׁל וְתַבּוּנָה

וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאֵזֶר אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁלַחַתְנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ
הִיא זֶה־הַפְּרִיָּה, אָפֶס כִּי־עַז הָעַם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְגו'.

(בְּמִדְבָּר יג, כז-כח)

חֲטָאִים שֶׁל הַמְּרַגְּלִים

מָשָׁל

אָדָם אֶחָד שָׁלַח אֶת מִשְׁרָתוֹ לְבֵית מִסְחָר לְבִגְדִים, לְקַנּוֹת
עֲבוּרוֹ בִּגְדִים בְּסָכּוּם גָּדוֹל, וְצוּהוּ לְבַדֵּק תַּחֲלָה אֶת טִיב
הָאָרֶץ, לְבַחֵר צִבְעֵי מִתָּאִים, וְכַמוּבֵן, לְבַרֵּר הֵיטֵב אֶת
הַמְּחִירִים.

וְהִנֵּה, כְּשֶׁחָזַר הַמִּשְׁרָת אֶל אֲדוֹנוֹ, הוּא דֹחַ לוֹ עַל
כָּל הַפְּרִטִּים כְּפִי שֶׁאֲדוֹנוֹ בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, וְהוֹסִיף שְׁלֹאֹר
הַנְּתוּנִים הַלֵּל, נִרְאָה לוֹ שֶׁהַמְּחִיר הַנִּדְרָשׁ עֲבוּר הַבִּגְדִים
הוּא גְבוּהָ מְדִי, וְהָעֵסְקָה אֵינָה מִשְׁתַּלֶּמֶת.

לִימִים פָּגַשׁ בַּעַל בֵּית הַמִּסְחָר אֶת הָאֲדוֹן, וּשְׁאָלוֹ מֵהִי
הַסִּבָּה שֶׁלֹּא בָּא לְגַמֵּר אֶת הָעֵסְקָה שֶׁמִּשְׁרָתוֹ בִּרְרָ אֲצִלוֹ
אוֹדוּתִיָּה. עָנָה לוֹ הָאֲדוֹן שֶׁהַמִּשְׁרָת חָוָה אֶת דַּעְתּוֹ
שֶׁהָעֵסְקָה לֹא מִשְׁתַּלֵּם, וְלָכֵן הוּא קָבַל הַחֲלָטָה שְׁלִילִית
עַל הָעֵסְקָה.

בַּעַל בֵּית הַמִּסְחָר, בְּשׁוֹמְעוֹ זֹאת, קִצֵּץ עַל הַמִּשְׁרָת וַאֲמַר
לוֹ: "אֲמַנָּם הִיא עָלֶיךָ לַעֲדֹכָן אֶת אֲדוֹנֶךָ בַּדְּבָר כָּל
הַפְּרִטִּים: הַטִּיב, הַצִּבְעֵי וְהַמְּחִיר, כִּי כָּךְ צִוָּה עָלֶיךָ
אֲדוֹנֶךָ, אֲךֹּ מִי בִקֵּשׁ מִמֶּךָ לְחַוּוֹת דַּעַה עַל כְּדֹאִיוֹת
הָעֵסְקָה? לֹא הִיא זֶה מִתְּפַקִּידָה, וְחַוּוֹת דַּעְתָּה הִיא
שֶׁגָּרְמָה לְבִטּוֹל הָעֵסְקָה."

תַּבּוּנָה

נֹאמַר בְּפִסּוּק: "וַיִּשְׁיבוּ אוֹתָם דְּבַר...
אָפֶס כִּי עַז הָעַם... עַד אָנָּה יִנְאַצְנִי".
הַמְּפַרְשִׁים נִתְקַשּׁוּ, מִדּוּעַ הַמְּרַגְּלִים
נִעְנְשׁוּ, הֲלֹא הֵם נִשְׁלַחוּ לְרֹאוֹת אֶת
הָאָרֶץ וְאֶת יוֹשְׁבֶיהָ, וְתַפְקִידָם הִיא
לְסַפֵּר אֶת כָּל מַה שֶּׁרָאוּ?

הַתְּרוּץ הוּא: אֲמַנָּם הִיא עַל הַמְּרַגְּלִים
לְסַפֵּר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל מַה שֶּׁרָאוּ
עֵינֵיהֶם, לְהִרְאוֹת לָהֶם אֶת פְּרִי
הָאָרֶץ, וּלְתַאֵר בְּפִנֵּיהֶם אֶת אוֹפִי
וְתַכּוּנוֹת יוֹשְׁבֶיהָ, אֲךֹ מִי בִקֵּשׁ מֵהֶם
לְחַוּוֹת דַּעַה: "אָפֶס כִּי עַז הָעַם", לֹא
מִתְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְכֵן לוֹמַר שֶׁאֵין
יָכֹלֶת לְהִלָּחֵם בְּאֲנָשֵׁי הָאָרֶץ?

הֵם לֹא נִתְבַּקְּשׁוּ אֲלֹא לְסַפֵּר אֶת מַה
שֶּׁרָאוּ, וּמִכֵּיּוֹן שֶׁהֵם חָווּ אֶת דַּעְתָּם
הַשְׁלִילִית, יָצָא עָלֵיהֶם הַקִּצָּץ, וְהֵם
נִעְנְשׁוּ עַל כָּךְ שֶׁחַוּוֹת דַּעְתָּם גָּרְמָה
לְבִכְיָה שֶׁל חֲנָם.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מִצְאוֹת אֶת 10 הַהֲבִדִּלִים

